

Millä eväillä Suomi pärjää jatkuvien kriisien maailmassa?

Sydämellä-tapahtuma Keski-Suomen päivässä

18.4.2023

Pääjohtaja Olli Rehn
Suomen Pankki

Geopolitiikka varjostaa nyt talouden kehitystä – kriisinkestävyys korostuu

Eurooppa

- **Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa**
- Elinkustannuskriisi ja inflaation hallinta
- Energiatalouden vihreä siirtymä vauhdittuu

Globaalit ongelmat

- Pankkimaailman turbulenssi
- Globalisaatio peruutusvaihteella?
- Ilmastotavoitteet etääntyvät: +2,5°C uralla?

Yhdysvallat

- Inflaatio yhä nopeaa
- Demokratiakehitys?
- Suurvaltasuhteet:
 - Pitääkö tuki Ukrainalle?
 - Milloin ja miten Kiina uhkaa Taiwania?

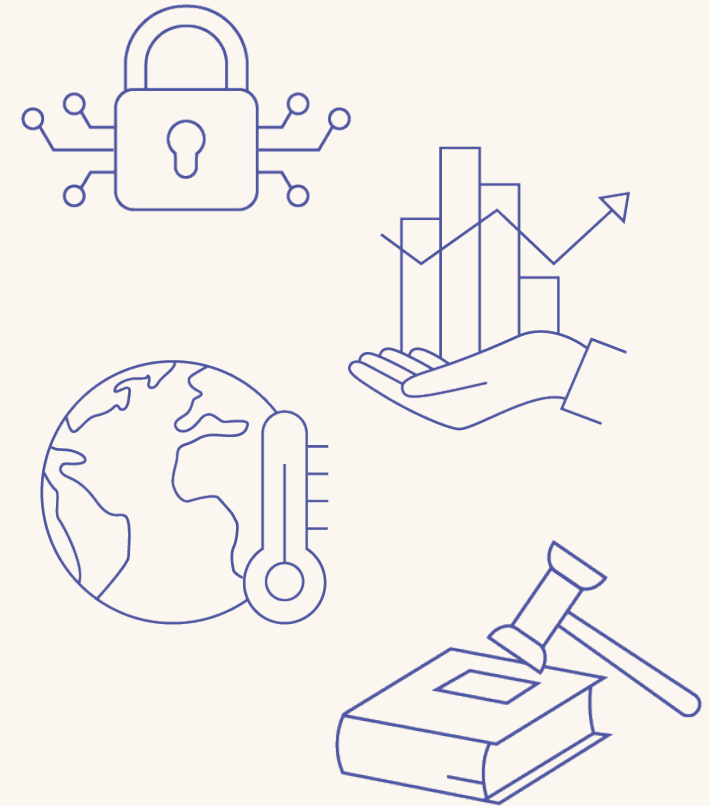

Aasia

- Kiinan koronasulkujen purku tukee kasvua
- Intia on nyt maailman väkirikkain maa ja nopeimmin kasvava G20-valtio
- Käynnissä Aasian vuosisata – vai kaatuuko konfliktiin Etelä-Kiinan merellä?

Kriisinkestävyys korostuu päätöksenteossa

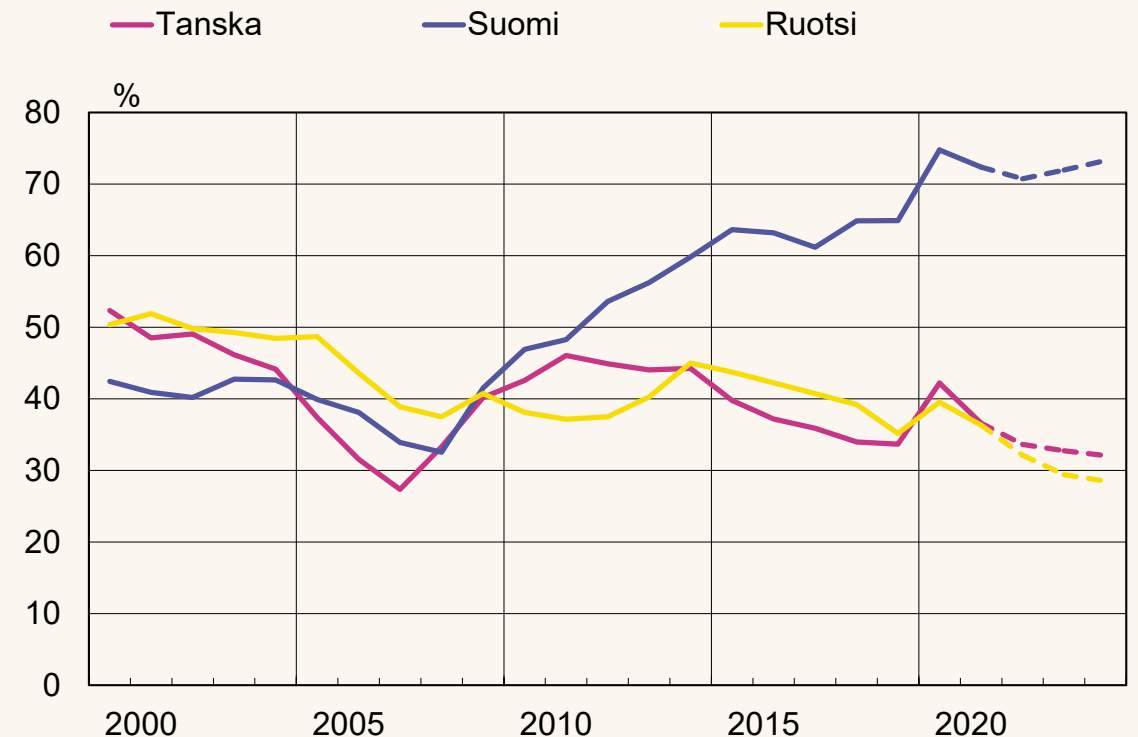
- Suomen turvallisuus: Nato-jäsenyys ja kansallinen puolustuskyky
- Euroopan ja Suomen kykyä kestävään kasvuun on vahvistettava – vrt. avoin strateginen autonomia, energiatalouden vihreä siirtymä
- EU antaa Suomelle vahvan selkänöjan kauppaa- ja teknologiapolitiikassa
- Ilmastonmuutos on globaali haaste – vaatii globaalia yhteistyötä

Suomen julkinen velkasuhde on 15 vuodessa kaksinkertaistunut ja kasvusuunta on huolestuttava

- Suomen julkisen talouden velkasuhde on 15 vuodessa kaksinkertaistunut, Ruotsin ja Tanskan on pysynyt 40 % tuntumassa
- Julkisen talouden kestävyys ei vain ”yksi tavoite muiden joukossa”, vaan välttämätön edellytys yhteiskunnan luotettavalle toiminnalle ja pitkäjänteiselle kehittämiselle

Velka suhteessa BKT:hen

Lähde: Euroopan komissio, Autumn 2022 Economic Forecast.

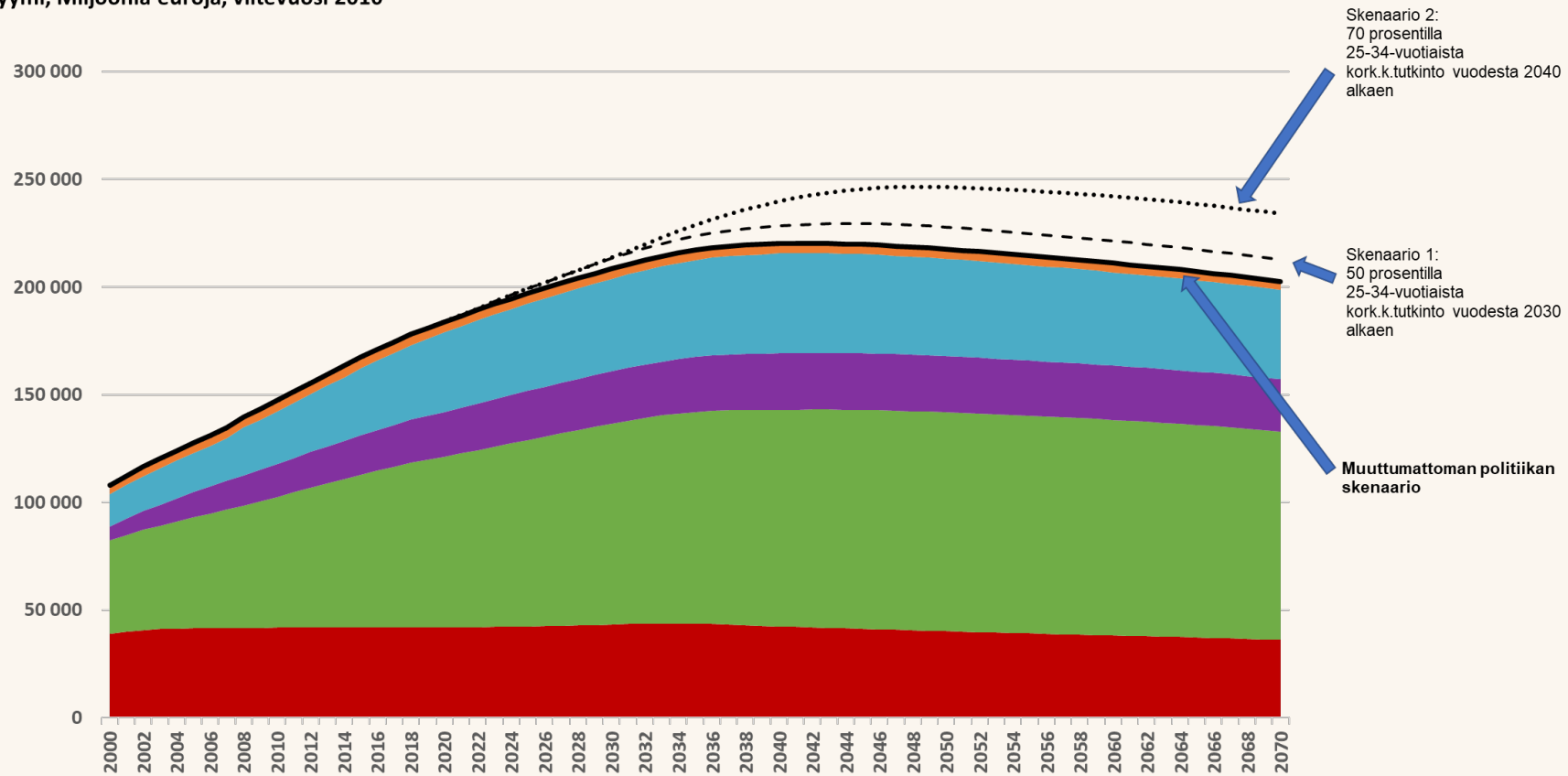
39733@Velka_2022

Työikäisen väestön supistuminen ja hidas tuottavuuskasvu heikentävät Suomen pitkän aikavälin kasvupotentiaalia

- Suomen talouskasvun odotetaan olevan vaimeaa tulevina vuosikymmeninä.
- Suomen Pankin pitkän aikavälin skenaarioiden perusteella väestön ikääntyminen ja koulutusasteen nousun pysähtyminen rajoittavat osaavan työvoiman saantia ja heikentävät talouden kasvumahdollisuuksia.
- Uudet kiinteän pääoman investoinnit parantaisivat työn tuottavuutta, mutta myös investointien kasvu on ollut Suomessa vaatimatonta.

Koulutustason nostolla on suuri merkitys inhimillisen pääoman kertymiselle

Volyyymi, Miljoonia euroja, viitevuosi 2010

Skenaario 2:
70 prosentilla
25-34-vuotiaista
kork.k.tutkinto vuodesta 2040
alkaen

Skenaario 1:
50 prosentilla
25-34-vuotiaista
kork.k.tutkinto vuodesta 2030
alkaen

Muuttumattoman politiikan
skenaario

■ Lukio (toinen aste) ■ Amm. koulutus (toinen ja alin korkea-aste) ■ AMK, alempi kk-aste ■ Ylempi kk-aste ■ Tutkija-koulutus

Syytä ryhtyä toimiin Suomen talouden pitkäaikaisten ongelmien ratkaisemiseksi

Kahden kärjen taktiikka:

1. Kestävän talouskasvun eväitä vahvistettava pitkäjänteisesti

- Panostukset osaamiseen ja koulutukseen, kannusteet työllistymiseen
- Tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistäminen
- Toimivat markkinat, järkevä sääntely ja vakaa toimintaympäristö

2. Julkisen talouden kestävyys turvattava

- Paluu menosääntöihin
- VM:n meno- ja verokartoitus: tietopohjaa tuleville päätöksille
- Pitkäjänteinen tasapainottamisohjelma

Yhteenveto

- Suomen kansainvälinen toimintaympäristö on nyt yhtä kovassa murroksessa kuin 1990-luvun alussa, sekä talouden että turvallisuuden osalta. Mutta nyt peruutusvaihteella.
- 1990-luvun lamasta Suomi nousi tukeutumalla tutkimukseen ja koulutukseen, osaamiseen ja yrittäjyyteen – kilpailukyky korjattiin, julkinen talous tasapainotettiin.
- Suomella on nytkin kaikki edellytykset olla paitsi selviytyjä- myös menestyjäkansa.
- Se edellyttää Suomelta uudistumiskykyä – sitä soisi löytyvän.

Kiitos!

suomenpankki.fi